

Numer
3(43)/2020
ISSN
2081-8033

Puls Regionu

LUBELSKI INFORMATOR UNIJNY

TEMAT NUMERU

Technologia LED wychodzi na ulicę

AKTUALNOŚCI

Dni Otwarte Funduszy Europejskich

TWARDE FUNDUSZE EUROPEJSKIE

Basen OSIR TOMASOVIA otwarty

MIĘKKIE FUNDUSZE EUROPEJSKIE

Fundusze unijne na programy stypendialne dla najzdolniejszych uczniów

Spis treści

Aktualności:

- [s. 4] Dni Otwarte Funduszy Europejskich 2020
- [s. 6] Wybieramy Liderów Innowacji Województwa Lubelskiego
- [s. 23] Kontrole projektów prowadzone przez LAWP

Fundusze a koronawirus:

- [s. 25] Publiczne służby zatrudnienia w dobie pandemii

Temat numeru:

- [s. 8] Technologia LED wychodzi na ulicę

Lubelski Informator Unijny „Puls Regionu”

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Nakład: 4000 egz.

Wydawca: Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie

ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin

tel.: (81) 441 67 38, fax: (81) 441 67 40

e-mail: drpo@lubelskie.pl, www.rpo.lubelskie.pl, www.facebook.com/LubelskieFunduszeEuropejskie

Redakcja: Oddział Komunikacji i Promocji RPO, Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

Fotografie ze spisu treści: ©Piotr Wójcik/UMWL, Wniebowzięte Rafał Michałowski, adobestock,

Okładka: Temat numeru.

Więcej przeczytasz na stronie 8.

Fot.: adobestock.com

Druk, skład i łamanie: Drukarnia Akapit Sp. z o.o.
ul. Węglowa 3, 20-481 Lublin, tel.: (81) 749 00 62 e-mail: sekretariat@drukarniaakapit.pl www.drukarniaakapit.pl, www.facebook.com/DrukarniaAkapit

E-book: Pobierz elektroniczną wersję „Pulsu Regionu”. E-book znajdziesz na stronie rpo.lubelskie.pl w zakładce Multimedia

Miękkie Fundusze Europejskie:

- [s. 10] Mamo, tato, ja idę do żłobka!
- [s. 13] Fundusze unijne na programy stypendialne dla najzdolniejszych uczniów

Twarde Fundusze Europejskie:

- [s. 15] Basen OSIR TOMASOVIA otwarty
- [s. 17] Fundusze Europejskie na rewitalizację Pałacu w Radzynie Podlaskim

Dobre praktyki:

- [s. 19] Lubelskie firmy potrafią walczyć z sytuacjami kryzysowymi
- [s. 21] Projekt FIRECE – innowacyjne instrumenty finansowe na rzecz niskoemisyjnej transformacji energetycznej MŚP
- [s. 22] Nie jedzcie kremówek!

Znajdź nas!

► Grafika przedstawia profile Lubelskich Funduszy Europejskich na Facebooku, Instagramie oraz na kanale Youtube

facebook.com/LubelskieFunduszeEuropejskie/

instagram.com/lubelskiefunduszeuropejskie/

youtube.com/user/LubelskieFunduszeEuropejskie/

Dni Otwarte Funduszy Europejskich 2020

Rok temu w słoneczny majowy weekend spotkaliśmy się na Placu Teatralnym w Lublinie na wielkim finale Dni Otwartych Funduszy Europejskich (DOFE). Na mieszkańców województwa czekało wiele atrakcji także w innych miejscowościach, m.in. w Nasutowie, Janowie Lubelskim, Puławach, Biłgoraju, Biszczycy Świdniku. W tym roku pandemia koronawirusa zmieniła wiele sfer naszego życia. W trosce o zdrowie uczestników zrezygnowaliśmy z organizacji wydarzenia plenerowego, a tegoroczną edycję DOFE zorganizowaliśmy online. I nie jest to zła informacja, bo dzięki takiej formie promocji wydarzenia projekty beneficjentów są dla Państwa otwarte nie tylko przez jeden weekend w roku, ale przez cały rok.

– Beneficjenci z województwa lubelskiego, razem z pracownikami urzędu marszałkowskiego, przygotowali dla Państwa wiele atrakcji. Jako przykład możemy podać w tym miejscu filmy promocyjne opublikowane na kanale

YouTube Lubelskie Fundusze Europejskie dotyczące beneficjentów realizujących projekty. Kolejnym przykładem są panoramy sferyczne 360° projektów zrealizowanych przy wsparciu Funduszy Europejskich. Skierowane są do osób, które nie mają czasu na odwiedzenie projektu, który ich zainteresował – **Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Anna Brzyska**

Czym są Dni Otwarte Funduszy Europejskich?

To największa impreza związana z Funduszami Europejskimi w Polsce. – *Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie organizuje ją co roku wspólnie z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, by pokazać, jak wiele w Polsce zmieniły unijne dotacje* – tłumaczy

Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Anna Brzyska.

Co ważne, głównymi bohaterami DOFE są beneficjenci Funduszy Europejskich, którzy na czas trwania akcji otwierają swoje projekty. Główne obchody Dni Otwartych odbyły się w weekend 25–27 września br. i była to już siódma edycja tego wydarzenia. Nasze działania nie ograniczały się tylko do tego terminu i sięgają swoim zasięgiem o wiele dalej.

Lubelska oferta DOFE

– Beneficjenci z województwa lubelskiego, razem z pracownikami urzędu marszałkowskiego, przygotowali dla Państwa wiele atrakcji. Jako przykład możemy podać w tym miejscu filmy promocyjne opublikowane na kanale YouTube Lubelskie Fundusze Europejskie dotyczące beneficjentów realizujących projekty. Kolejnym przykładem są panoramy sferyczne 360 stopni projektów zrealizowanych przy wsparciu Funduszy Europejskich. Skierowane są do osób, które nie mają czasu na odwiedzenie projektu, który ich zainteresował – wyjaśnia dyrektor DZ RPO Anna Brzyska. W przypadku panoram sferycznych wystarczy kliknąć w link na stronie rpo.lubelskie.pl lub w zdjęcie na Facebooku, aby przenieść się do panoramy 360 danej inwestycji! W naszej ofercie

► Koncert na Placu Teatralnym przed CSK w ramach obchodów DOFE 2019

Foto: UMWL

► Gry i zabawy w Ogrodzie Saskim w ramach VI edycji Dni Otwartych Funduszy Europejskich 2019

Foto: Wniebowzięte Rafał Michałowski

przygotowanej specjalnie na DOFE 2020 znalazły się m.in. Magiczne Ogrody, Muzeum Wsi Lubelskiej, Plac Litewski w Lublinie czy Plac Niedźwiedzi w Adamowie.

Warto zaznaczyć, że w popularnych platformach, tj. Spotify, ANCHOR czy Apple, umieściliśmy podcasty *Rozwijaj Lubelskie*. Są to 15-minutowe nagrania o projektach realizowanych w naszym regionie ze środków unijnych, udostępniane również na naszej stronie internetowej. W ramach kampanii Dni Otwartych działamy o wiele szerzej i dlatego kolejne podcasty pojawią się też w listopadzie. Obecnie w naszej ofercie znajdują Państwo także nagrania o przedszkolu OMNIBUS z Lublina czy o Zoomie Natury z Janowa Lubelskiego. Ciekawostką może być udział w podcastach legendarnego lektora Tomasza Knapika.

Konkurs plastyczny dla uczniów

LUBELSKIE PIĘKNIEJE! Jak Fundusze Europejskie zmieniają Twoją okolicę – to nazwa konkursu zorganizowanego

przez Urząd Marszałkowski, przeznaczanego dla uczniów w dwóch kategoriach wiekowych:

- » klasy I-III szkół podstawowych,
- » klasy IV-VIII szkół podstawowych.

W ramach konkursu uczniowie mogli wykonać pracę dowolną techniką plastyczną. Prace w ramach konkursu były zbierane do 23 września. Laureatów konkursu zaprezentujemy w galerii kolejnego numeru „Pulsu Regionu”.

To nie jedyny konkurs w ramach DOFE. Już po raz czwarty poznamy najlepszych i najbardziej innowacyjnych przedsiębiorców z naszego regionu, którym przyznawane są tytuły *Liderów Innowacji*. Wydarzenie organizowane jest przez Lubelską Agencję Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie. Szczegóły dotyczące konkursu znajdziecie na stronach: 6–7.

Dlaczego organizujemy Dni Otwarte?

DOFE to część szerszej kampanii prowadzonej przez Komisję Europejską (pn. #europeinmyregion). Pokazaliśmy w niej, jak wiele projektów w całej Europie zrealizowano dzięki UE. – *Oprócz naszej strony internetowej (rpo.lubelskie.pl) oraz mediów społecznościowych (Lubelskie Fundusze Europejskie) wiele działań trafiło na stronę ministerialną poświęconą tej akcji: dniotwarte.eu* – precyzuje dyrektor DZ RPO Anna Brzyska.

DZ RPO

Wybieramy Liderów Innowacji Województwa Lubelskiego

Poznaliśmy dwunastu nominowanych w czwartej edycji konkursu *Lider Innowacji*. Kapituła konkursu nominowała najlepszych z najlepszych, realizujących projekty w ramach Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie. Projekty zostały zrealizowane dzięki środkom pochodzącym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. Konkurs organizowany jest w ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich pod Honorowym Patronatem Marszałka Województwa Lubelskiego Jarosława Stawiarskiego. Organizatorem konkursu jest LAWP w Lublinie.

Najlepsze projekty nominowane

- » 4 kategorie – zgodne z inteligentnymi specjalizacjami regionu,
- » 4 Liderów Innowacji – wybranych przez Internautów,
- » 1 nagroda specjalna Lider Liderów 2020 – wybrana spośród wszystkich laureatów w latach 2017–2020.

Idea konkursu

Lider Innowacji to inicjatywa promująca projekty innowacyjne i wpisujące się w inteligentne specjalizacje Województwa Lubelskiego. Pierwsza edycja konkursu odbyła się w 2017 roku. Od tego czasu wybrano dwunastu Liderów Innowacji oraz wręczono dwie nagrody specjalne. W tym roku grono laureatów powiększy się o czterech Liderów Innowacji oraz wyróżniony zostanie nagrodą specjalną Lider Liderów 2020.

– *Konkurs Lider Innowacji adresowany jest do Beneficjentów LAWP, których projekty wyróżnia wysoka innowacyjność i konkurencyjność. To firmy z tradycjami, będące wizytówką naszego regionu* – mówi Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie Magdalena Filipek-Sobczak. – *Innowacyjne rozwiązania, efektywne narzędzia, know-how, nowa jakość – to tylko część wyróżników, którymi mogą pochwalić się wybrane projekty* – dodaje.

Rozmowy długie, decyzje trudne – nominacje

Spośród tysięcy projektów realizowanych w ramach RPO WL na lata 2014–2020 w LAWP, wybór finałowej dwunastki nie był prosty. O wyborze projektów decydowały kryteria:

- » wpływ firmy na rozpoznawalność Województwa,
- » firma z tradycjami,
- » poziom innowacyjności i konkurencyjności,
- » wzrost zatrudnienia poprzez realizację projektu.

Kapituła konkursu nominowała 12 projektów w 4 kategoriach, zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami Województwa Lubelskiego:

Kategoria BIOGOSPODARKA:

- » JG GROUP Sp. z o.o. – Uruchomienie produkcji precyzyjnych przyrządów na bazie opatentowanej wiedzy,
- » Antex II Sp. z o.o. – Uruchomienie produkcji innowacyjnej mieszanki drogowej,
- » Przedsiębiorstwo Handlowe „Krautex” – Uruchomienie innowacyjnej produkcji olejków i ekstraktów z surowców zielarskich.

Kategoria MEDYCYNĄ I ZDROWIE:

- » BIOMAXIMA SA – Innowacyjne produkty mikrobiologiczne,
- » FIZJOMED Anna Świtała – Utworzenie ośrodka rehabilitacji osób z zespołami bólowymi barku w oparciu o metodę Dosage Therapy Concept,
- » GABI-BIS Iwona Szymaniak-Rokita, Sławomir Rokita, Wojciech Dzioba, Piotr Bielecki s.c. – Wdrożenie wyników prac B+R przez GABI-BIS Iwona Szymaniak-Rokita, Sławomir Rokita, Wojciech Dzioba, Piotr Bielecki s.c. poprzez wprowadzenie nowej usługi korekcji aberracji wyższego rzędu (HOA) w chirurgii wad wzroku oraz leczenia zaćmy.

Kategoria INFORMATYKA I AUTOMATYKA:

- » Grzegorz Piłat AUTO-KOMPLET II – Wdrożenie wyników prac B+R drogą do poprawy konkurencyjności i innowacyjności Grzegorz Piłat AUTO-KOMPLET II,
- » Sigma SA – Stworzenie zintegrowanego interaktywnego systemu komunikacji dla przestrzeni publicznej,
- » STAL-BUD Wiesław Nastaj – Udoskonalenie procesu produkcyjnego oraz dywersyfikacja oferty jako rezultat wdrożenia wyników prac B+R w STAL-BUD Wiesław Nastaj.

Kategoria ENERGETYKA NISKOEMISYJNA:

- » B4 Bartecki Sp. k. – Projekt przebudowy i rozbudowy hotelu Laureat wraz z miejscami postojowymi,

W ramach perspektywy na lata 2014–2020 stworzono narzędzia wspierające nowatorski biznes. Innowacyjna działalność województwa lubelskiego opiera się na czterech inteligentnych specjalizacjach regionu, w ramach których Kapituła konkursu nominowała najlepsze projekty. Dzięki nim rozwijamy gospodarkę i zwiększamy konkurencyjność naszego regionu, nie tylko na poziomie lokalnym. Część wyróżnionych projektów to innowacje krajowe, a nawet międzynarodowe – mówi Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie Magdalena Filipek-Sobczak

infrastrukturą techniczną i towarzyszącą,

- » Browar Jagiełło Sp. j. – Termomodernizacja – sposób na zwiększenie efektywności energetycznej przedsiębiorstwa Browar Jagiełło Sp. j.,
- » Jacek Zabandżała – Serwis Samochodowy BOSH – Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy 950 kW (999,6 kWp) wraz z infrastrukturą techniczną, stacją transformatorową, wewnętrznymi instalacjami kablowymi oraz przyłączem kablowym SN do sieci energetycznej na działkach nr 10/3, 11, 243/3 w miejscowości Tomaszów Lubelski (gm. Tomaszów Lubelski).

do Internautów. Informacje do oceny złożonych projektów przedstawiają przygotowane filmy, które udostępniemy w październiku na fanpage'u Lubelskie Fundusze Europejskie. O terminie głosowania będziemy Państwa informować. Statuetki i nagrody za innowacyjne projekty zostaną wręczone podczas konferencji podsumowującej planowanej na drugą połowę października.

Serdecznie zapraszamy Państwa do aktywnego udziału i głosowania na Liderów Innowacji 2020.
#LubelskieFunduszeEuropejskie

Internauci wybiorą Lidera Innowacji

Z związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 zmieniła się formuła konkursu. W ubiegłych latach Kapituła wybierała laureatów, tym razem decydujący głos należy

LAWP w Lublinie

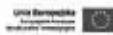
**KONKURS
LIDER
INNOWACJI
2020**

**Weź udział
w głosowaniu
na Lidera Innowacji
Województwa Lubelskiego**

- 1 Wejdź na nasz profil FB
- 2 Oddaj głos
- 3 Wygraj nagrodę :)

► Grafika konkursu Lider Innowacji. Głosowanie internautów zaplanowane jest w dn. 5–16 października br. na Facebooku Lubelskie Fundusze Europejskie

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Źródło: DZ RPO

Technologia LED wychodzi na ulicę

Gminy i miasta coraz chętniej wymieniają oświetlenie dróg i chodników. Dla mieszkańców ważny jest fakt, że przy wyborze oświetlenia w większości wybierane są nowoczesne i przyjazne dla środowiska LED-y. Korzyści, jakie niesie ta technologia, jest więcej – oprócz czystszej powietrza w samorządach pojawiają się oszczędności. Swój wkład w rozpowszechnianie efektywności energetycznej na terenie Lubelszczyzny mają fundusze europejskie, które wspierają beneficjentów przy realizacji tych zadań kwotą ponad 106,4 mln zł.

Gminy chcą oszczędzać

Technologii LED nie trzeba nikomu przedstawiać. Dzięki jej zastosowaniu w naszych domach jaśniej jest nie tylko w pomieszczeniach, ale też w portfelu. Tak jak my szukamy oszczędności, tak samorządy również, bez względu na wielkość, szukają dodatkowych pieniędzy. Jak przyznają sami producenci ulicznego oświetlenia – mimo że technologia

oświetlenia, władze gmin i miast będą mogły przeznaczyć na realizację innych zadań – dodaje marszałek.

Bezpieczniej na ulicach

Jak pisze serwis samorządowy Polskiej Agencji Prasowej (samorząd.pap.pl) w artykule *Jasne miasta. W dobrze oświetlonym mieście żyje się lepiej i bezpieczniej*, podstawą

– Cieszę się, że konkursy na budowę i modernizację ulicznego oświetlenia spotykają się z tak dużym zainteresowaniem wśród beneficjentów. Oznacza to, że samorządy dobrze gospodarują publicznymi pieniędzmi, wprowadzając nowoczesne rozwiązania – **Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski**

LED przynosi sporo zysków, to wciąż dla wielu miast i wsi jest po prostu za droga. I tu z pomocą przychodzi Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020, w ramach którego przeznaczono ponad 106,8 mln zł na *Działanie 5.5 Promocja niskoemisyjności*. Pod tą nazwą kryją się dotacje na inwestycje polegające na:

- » budowie instalacji energooszczędnego oświetlenia,
- » modernizacji instalacji energooszczędnego oświetlenia.

Zainteresowanie wprowadzeniem tych technologii w naszym województwie jest spore. – *Wystarczy w tym miejscu podać przykład naboru, który przeprowadziliśmy w 2019 roku, kiedy to złożono aż 88 wniosków o łącznej wartości przekraczającej 165,6 mln zł* – mówi Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski. – *Cieszę się, że konkursy na budowę i modernizację ulicznego oświetlenia spotykają się z tak dużym zainteresowaniem wśród beneficjentów. Oznacza to, że samorządy dobrze gospodarują publicznymi pieniędzmi, wprowadzając nowoczesne rozwiązania. Tutaj oszczędności, jakie wygeneruje zmodernizowane*

zadowolenia mieszkańców jest poczucie bezpieczeństwa, które zwiększa się dzięki właściwemu oświetleniu. W artykule czytamy również, że światło białe zapewnia w nocy znacznie lepsze widzenie niż oświetlenie żółte, nawet przy niższym natężeniu, a więc przy mniejszym zużyciu energii elektrycznej. Dlatego wiele samorządów w swoich wnioskach o dofinansowanie jako cel projektu podawała poprawę bezpieczeństwa.

To nie wszystko, bo różnice w jakości światła widzą również mieszkańcy. – *Widoczność w nocy jest dużo lepsza niż przy tradycyjnych lampach. Jest po prostu bezpieczniej. Sama też podczas jazdy samochodem czuję się jakoś pewniej* – ocenia Pani Agnieszka z gminy Chełm, gdzie zamontowano nowoczesne oświetlenie. Ważny z punktu widzenia użytkowników dróg czy chodników jest fakt, że wyposażone w diody LED instalacje z oprawami mogą być łatwo sterowane. Sterowanie to może obejmować całe grupy lub poszczególne oprawy, które można włączać lub wyłączać o danej porze, dowolnie przyciemniać i kontrolować stan poszczególnych urządzeń.

► Pamiątkowe zdjęcia z podpisania umów w ramach Działania 5.5 Promocja niskoemisyjności

Foto: © Piotr Wójcik/UMWL

trzykrotnie dofinansowanie we wspomnianym wyżej konkursie z 2019 roku. – *Zwiększenie alokacji w naborze miało na celu zapewnienie dofinansowania możliwie największej liczbie beneficjentów* – wyjaśnia Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Anna Brzyska. *I tak ostatnie zwiększenie z 25 sierpnia br. pozwoliło na wsparcie kolejnych 8 projektów z listy pozytywnie ocenionych wniosków* – dodaje dyrektor Anna Brzyska.

W sumie do dofinansowania wybrano 52 z 88 złożonych projektów. Jednym z nich jest inwestycja realizowana przez miasto Radzyń Podlaski. Zakres prac dotyczy kompleksowej modernizacji wyeksploatowanych lamp rtęciowych i sodowych (łącznie 1528 szt.) na nowoczesne oprawy ze źródłami typu LED (z indywidualnym system sterowania mocą opraw i monitoringiem działania). Zrealizuje go miasto. Jego celem jest poprawa bezpieczeństwa na drogach oraz ochrona środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie tzw. niskiej emisji na terenie miasta. Koszt projektu wynosi ponad 3 mln zł (wsparcie z UE to przeszło 2 mln zł).

W gronie szczęśliwców znalazły się nie tylko miasta, ale i gminy. Możemy wymienić w tym miejscu Kąkolewnicę, gdzie przeprowadzona zostanie wymiana istniejących wyeksploatowanych opraw sodowych i rtęciowych na energooszczędne oprawy typu LED (1003 szt.). Ponadto wdrożone zostanie oprogramowanie zarządzające sterowaniem oświetlenia oraz utrzymanie transmisji przesyłanych danych z 72 sterowników zainstalowanych w szafkach oświetlenia ulicznego. Jak czytamy w projekcie, jego głównymi celami jest poprawa bezpieczeństwa oraz ochrona środowiska naturalnego. Wartość inwestycji pochłonie przeszło 1,4 mln zł (wsparcie z UE to blisko 1 mln zł).

Ponad 50 tysięcy punktów świetlnych

Unijne wsparcie pozwala sfinansować samorządom kosztowną wymianę oświetlenia, gdzie do chwili obecnej realizowanych jest 80 umów na kwotę dofinansowania z UE ponad 106,4 mln zł. Łącznie projekty dofinansowane w ramach 2 konkursów oraz projektów pozakonkursowych zakładają m.in.:

- » wsparcie ponad 50 tys. szt. energooszczędnych punktów świetlnych,
- » szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych na poziomie przeszło 15 tys. ton ekwiwalentu CO₂.

DZ RPO

Trzykrotne zwiększenie dofinansowania

Władze regionu dobrze znają potrzeby samorządowców, dlatego Zarząd Województwa Lubelskiego zwiększał

Mamo, tato, ja idę do żłobka!

Możemy śmiało stwierdzić, że pierwszy rok rodzicielstwa to moc wyzwań, jak i pięknych chwil. Jednak po czasie wspólnej nauki i zabawy z dziećmi przychodzi nieunikniony powrót do... pracy. I tu zaczynają się schody. Nie tylko ze względu na fakt, że na minimum 8 godzin musimy pożegnać się z naszą pociechą. Dużym problemem jest znalezienie placówki, która ma wolne miejsce i zapewni odpowiednią opiekę dziecku. Tu z pomocą przychodzą Fundusze Europejskie, które wspierają rodziców w powrocie do aktywności zawodowej, a maluszkom zapewniają odpowiednie warunki do rozwoju.

Piękne chwile i nagle...

Z pewnością dla wielu z Państwa narodziny dzieci to najpiękniejsze wspomnienia. Jednak każdy z rodziców wie (a ci, co potomstwa jeszcze nie mają, to się domyślają), że największym wyzwaniem jest odpowiednie wychowanie swoich pociech. Kamieniem milowym w tej kwestii jest powrót rodziców do pracy i znalezienie opieki dla dziecka, a tu też nie jest łatwo, bo bardzo często dziadkowie są jesz-

bardziej cieszyć się, że środki te pozwalają rodzicom maluchów powrócić do pracy – tłumaczy Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski. – W państwowych i prywatnych żłobkach dzieci mają fachową opiekę i doskonałe miejsce do usamodzielnienia się. Z kolei dla rodziców i opiekunów to szansa na zawodowy rozwój – dodaje marszałek.

O zdanie zapytaliśmy rodziców, którzy korzystają z placówki wybudowanej przy wsparciu środków europejskich

W ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego lubelskie może oferować nowoczesną opiekę dla najmłodszych. EFRR wspiera tzw. inwestycje twarde. Środki z tych projektów mogą być wykorzystane na budowę, modernizację bądź trwałe wyposażenie nowych i istniejących placówek. EFS to tzw. inwestycje miękkie, takie jak te opisane wyżej, czyli środki na opłacenie kadry nauczycieli i wychowawców, dodatkowe zajęcia dla maluchów czy zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenia. Najważniejsze jest, że oba fundusze współdziałają ze sobą – Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym UMWL Anna Brzyska

cze aktywni zawodowo. W pewnym momencie stajemy przed dylematem – bo miejsc w publicznych żłobkach jest mało, a na te prywatne nie wszystkich stać.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że brak opieki nad dziećmi to często jeden z głównych powodów rozstania się z wizją powrotu do pracy. Na szczęście władze regionu wyszły naprzeciw potrzebom rodziców i przeznaczyły sporą pulę środków europejskich na *Godzenie życia zawodowego i prywatnego* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020.

Pomoc w powrocie do pracy

Już na wstępie zaznaczyliśmy, że z projektów korzystają nie tylko maluchy, ale też ich rodzice. – *Wsparcie z funduszy europejskich na funkcjonowanie żłobków to jeden z priorytetów zarządu województwa. Tym*

przy ulicy Zelwerowicza w Lublinie. Swoją opinię na ten temat wypowiedziała m.in. Joanna, mama Kamilka: – *Po urlopie macierzyńskim wracam do pracy, a żłobek pozwala zapewnić dziecku opiekę za kwotę, na którą przy każdej pracy można sobie pozwolić. W podobnym tonie wypowiadają się inni rodzice: – Chcę żeby synek miał kontakt z dziećmi, rozwijał się i miał zapewnioną opiekę w tym czasie, gdy ja będę pracować, uczyć się czy będę musiała załatwić coś na mieście – tłumaczy pani Iwona, mama Wiktora.*

Bo liczy się rozwój

Wybraliśmy się również do jednego z prywatnych żłobków, który powstał na terenie Lublina w ramach unijnego konkursu. W wejściu spotykamy tatę rocznego Stasia, który po chwili rozmowy mówi: – *Pierwotnie żona miała zostać ze Staszkiem w domu, ale kiedy okazało się, że na naszym*

Dzięki funduszom unijnym na Lubelszczyźnie powstaje 947 nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3, a 12 obiektów zostaje dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami – Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Katarzyna Tokarczuk

Foto: Marcin Tarkowski

► Żłobek utworzony w ramach środków Funduszy Europejskich w naszym regionie

► Wejście do żłobka utworzonego w naszym regionie ze środków UE

► Zajęcia w żłobku utworzonym ze środków unijnych

osiedlu powstaje placówka dofinansowana z unii, to po przeczytaniu oferty żłobka od razu zapisaliśmy tam synka. Pamiętam, jak odliczaliśmy wspólnie czas do momentu, kiedy Stasio pójdzie do żłobka. Nie żałujemy tej decyzji, bo Staszek ma tam świetne warunki do zabawy i nauki.

Przyglądając się zakresowi dofinansowania, jakie uzyskują beneficjenci (czyli tzw. organizatorzy żłobków), robi ono wrażenie. W projektach planowane są nie tylko remonty pomieszczeń w żłobkach, ale również pokrycie kosztów wynagrodzenia opiekunów czy wyżywienia maluchów. Ponadto w placówkach poszerzana jest oferta zajęć dydaktycznych. I właśnie o tę ofertę zapytaliśmy mamę dwuletniej Majki – *Dzieci mają angielski, rytmikę, tańce i wiele innych zajęć. Jest ich naprawdę sporo. Wiem, że Maja się tu nie nudzi, a kadra jest zawsze uśmiechnięta. Po prostu wiem, że oddaję dziecko w dobre ręce.*

Nowoczesne miejsca opieki

Dzisiaj możemy śmiało stwierdzić, że dzięki projektom z Funduszy Europejskich rodzice są wspierani w powrocie do pracy, a dzieci mają odpowiednie warunki do rozwoju. Cała procedura tworzenia takich placówek z unijnych grantów została szczegółowo zaplanowana przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.

– W ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Lubelskie może zaoferować nowoczesną opiekę dla najmłodszych. EFRR wspiera tzw. inwestycje twarde. Środki z tych projektów mogą być wykorzystane na budowę, modernizację bądź trwałe wyposażenie nowych i istniejących placówek. EFS to tzw. inwestycje miękkie, takie jak te opisane wyżej, czyli środki na opłacenie kadry nauczycieli i wychowawców, dodatkowe zajęcia dla maluchów czy zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenia. Najważniejsze jest, że oba fundusze współdziałają ze sobą – wyjaśnia Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Anna Brzyska.

Już wkrótce kolejne żłobki i kluby dziecięce

Już wkrótce na Lubelszczyźnie powstaną nowe miejsca opieki nad dziećmi do lat trzech. W lipcu i sierpniu 2020 roku Zarząd Województwa Lubelskiego podpisał umowy z wnioskodawcami tworzącymi nowe miejsca opieki dla dzieci do lat 3. Chodzi o 19 projektów o wartości ponad 45 mln zł. Środki pozwolą na remont pomieszczeń oraz lepsze funkcjonowanie żłobków. – *Mamy dobre informacje dla rodziców. Dzięki funduszom unijnym na Lubelszczyźnie powstaje 947 nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3, a 12 obiektów zostaje dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami. Miejsca, w których wkrótce utworzone zostaną żłobki oraz kluby dziecięce, to Kraśnik, Biała Podlaska, Gmina Jabłoń, Gmina Ryki, Puławy, Lublin, Łuków, Turka, Lubartów oraz Piaski* – wylicza Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Katarzyna Tokarczuk.

Konkursów o wsparcie takich inwestycji było już kilka. Szczegółowe informacje na ich temat znajdą Państwo na naszej stronie internetowej rpo.lubelskie.pl w zakładce Nabory/konkursy.

► Podopieczni żłobka utworzonego w ramach Funduszy Europejskich

Foto: Marcin Tarkowski

Projekty w ramach Działania 9.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego zakładają m.in.:

- modernizację pomieszczeń, w tym: sal pobytu dzieci, kuchni, stołówek, szatni;
- wyposażenie placówek, w tym zakup: mebli, wyposażenia sanitarnego, zabawek, pomocy do prowadzenia opieki;
- wyposażenie i montaż bezpiecznych placów zabaw;
- zapewnienie bieżącego finansowania utworzonych miejsc (np. koszty wynagrodzenia personelu, wyżywienia, inne koszty);
- rozpoznawanie specyficznych potrzeb dzieci, prowadzenie terapii, wspomaganie rozwoju w postaci bogatej oferty zajęć dodatkowych;
- dostosowanie miejsc pobytu do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami oraz realizację indywidualnego wsparcia zgodnie ze specyficznymi potrzebami.

► Zabawy podopiecznych w żłobku utworzonym ze środków unijnych

► Żłobek utworzony w ramach projektu ze środków funduszy europejskich

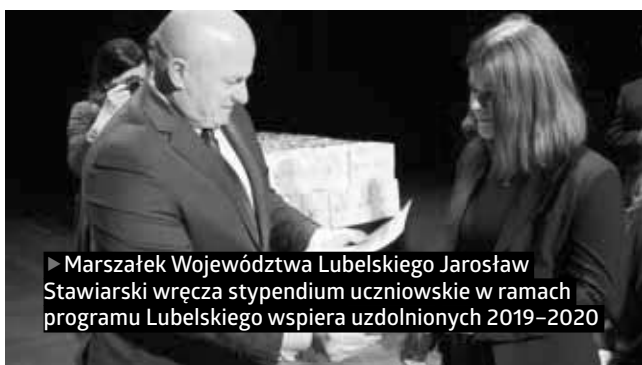
Foto: Wniebowzięte Rafał Michałowski

Na koniec przytoczymy małą anegdotę, o której opowiedział nam cytowany wcześniej tata Stasia: – *Na wakacjach, kiedy wzięliśmy z żoną urlop, nasz syn przyszedł do nas rano z pretensjami, że on nie chce jechać na wakacje i oświadczył nam zdecydowanie „Mamo, tato, ja idę do żłobka!”*. I muszę przyznać, że to chyba najlepsza reklama środków europejskich, jaką słyszałem.

DW EFS, DZ RPO

Fundusze unijne na programy stypendialne dla najzdolniejszych uczniów

Inwestycja w młodego człowieka to także inwestowanie w przyszłość, a dzięki funduszom europejskim możemy wspierać lubelską młodzież. Chodzi o programy stypendialne finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, z których korzystają najzdolniejsi uczniowie z województwa lubelskiego.

► Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski wręcza stypendium uczniowskiemu w ramach programu Lubelskiego wspiera uzdolnionych 2019–2020

Foto: © Piotr Wójcik/UMWL

Programy stypendialne województwa lubelskiego

Co roku we wrześniu Zarząd Województwa Lubelskiego ogłasza nabór do kolejnej edycji programów stypendialnych. – *Jestem przekonany, że inwestycja w młodzież zaowocuje wysokim poziomem wykształcenia młodej kadry naszego województwa. Zachęcam do skorzystania z tej szansy* – przekonuje Członek Zarządu Województwa Lubelskiego Zdzisław Szwed. W roku szkolnym 2020–2021 Województwo Lubelskie realizuje dwa takie programy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020:

- » *Lubelskie wspiera uzdolnionych 2020–2021*, realizowany w ramach Działania 12.2 Kształcenie Ogólne,
- » *Lubelska kuźnia talentów 2019–2021*, realizowany w ramach Działania 12.4 Kształcenie Zawodowe.

Ze stypendium skorzystać mogą uzdolnieni uczniowie siódmej lub ósmej klasy szkoły podstawowej, uczniowie liceum oraz szkół prowadzących kształcenie zawodowe. Celem projektów jest wzmocnienie szans edukacyjnych i poziomu samorealizacji szczególnie uzdolnionych młodych ludzi rozpoczynających i kontynuujących przygotowania do odpowiedniego wyboru ścieżki kariery zawodowej.

Duże zainteresowanie

Projekty cieszą się ogromnym zainteresowaniem – od początku realizacji programów stypendialnych (od

2008 roku z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013 oraz RPO WL 2014–2020) przyznano 5626 stypendiów na łączną kwotę nieco ponad 22 mln zł. Systematycznie prowadzona w mediach regionalnych kampania informacyjno-edukacyjna przyniosła efekty, co przełożyło się na ogromną liczbę składanych wniosków. To z kolei świadczy o wysokim poziomie edukacji uczniów województwa lubelskiego. Stypendium można przeznaczyć wyłącznie na cele edukacyjne i potrzeby naukowe.

► Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Zbigniew Wojciechowski wręcza stypendium uczniowskiemu w ramach programu Lubelskiego wspiera uzdolnionych 2019–2020

Foto: © Piotr Wójcik/UMWL

W poprzednim roku szkolnym największą liczbą stypendystów mogły się pochwalić:

- » I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Lublinie – 92;
- » Zespół Szkół Elektronicznych w Lublinie – 63;
- » Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Zamościu – 45;
- » III Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej w Lublinie – 42.

Na co przeznaczyć stypendium?

– *Fundusze Europejskie pomagają zdolnej młodzieży z regionu w realizacji celów edukacyjnych i zawodowych. Nie od dziś wiadomo, że najlepszą inwestycją jest inwestowanie w swój rozwój i doskonalenie się. Dzięki programom stypendialnym uzdolnieni młodzi ludzie mają większe szanse na dalsze*

► Pamiątkowe zdjęcie z uroczystego wręczenia stypendiów uczniowskich w ramach programu Lubelskie wspiera uzdolnionych 2019–2020.

Foto: © Piotr Wójcik/UMWL

sukcesy w nauce. Ich sukces to sukces naszego województwa – zaznacza Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Katarzyna Tokarczuk. I tak

mieli możliwość zmiany zaplanowanych wcześniej wydatków. Ze względu na konieczność organizacji zdalnego nauczania stypendium było przeznaczone na narzędzia nie-

Jestem przekonany, że inwestycja w młodzież zaowocuje wysokim poziomem wykształcenia młodej kadry naszego województwa. Zachęcam do skorzystania z tej szansy – Członek Zarządu Województwa Lubelskiego Zdzisław Szwed

w poprzednich edycjach uczniowie wydatkowali stypendium m.in. na wycieczki edukacyjne (zwiedzili CERN – Europejską Organizację Badań Jądrowych w Szwajcarii). Mogli rozwijać umiejętności językowe w takich krajach jak Malta, Hiszpania, Wielka Brytania, Portugalia, Francja, Szkocja czy Niemcy oraz uczestniczyli w kursach zawodowych, językowych, komputerowych, obozach naukowych lub też zakupili niezbędne wyposażenie w miejscu nauki. W tym roku, w związku z sytuacją epidemiczną, stypendyści

zbędne do jego prowadzenia, tj. tablet, smartfon, laptop czy notebook. Można było również sfinansować opłaty związane z dostępem do Internetu, kupić kamerę internetową, słuchawkę z mikrofonem, drukarkę, skaner, toner czy tusz albo przeznaczyć je na wydatki związane z wykorzystaniem nowoczesnych środków nauczania, tj. zajęcia dodatkowe prowadzone w trybie on-line, płatne dostępy do tzw. chmur, aplikacji edukacyjne (biurowe i systemowe).

Wysokość stypendiów

W roku 2020/2021 stypendium przyznawane jest na okres 10 miesięcy, od 1 września 2020 r. do 30 czerwca 2021 r., w kwocie 3900 zł (tj. 390 zł miesięcznie w ramach projektu *Lubelskie wspiera uzdolnionych 2020–2021*) oraz w kwocie 4000 zł (tj. 400 zł miesięcznie w ramach projektu *Lubelska kuźnia talentów 2019–2021*). Oba te projekty zakładają w bieżącym roku przyznanie łącznie 1001 stypendiów najzdolniejszym uczniom. Więcej informacji na ten temat znajduje się na stronie lubelskie.pl w zakładce *Stypendia*.

► Uroczyste wręczenie stypendiów uczniowskich w ramach programu Lubelskie wspiera uzdolnionych 2019–2020

Foto: © Piotr Wójcik/UMWL

UMWL, DW EFS

Basen OSIR TOMASOVIA otwarty

Kto wie, czy w przyszłości z Tomaszowa Lubelskiego nie wyrośnie nam medalista igrzysk olimpijskich lub mistrzostw świata w pływaniu? W lipcu br. otworzono nowoczesny basen w tamtejszym kompleksie sportowym OSIR TOMASOVIA. Sporą cegiełkę do tej inwestycji dołożyły fundusze europejskie, a zakres projektu dotyczącego rewitalizacji miasta obejmował budowę szerszej infrastruktury sportowej na terenie ośrodka. W uroczystym przecięciu wstęgi wzięli udział marszałek Jarosław Stawiarski, wicemarszałek Michał Mulawa oraz burmistrz Tomaszowa Wojciech Żukowski, parlamentarzyści oraz samorządowcy z województwa lubelskiego.

► Kompleks sportowy OSIR Tomasovia – kryte baseny

► Kompleks sportowy w Tomaszowie Lubelskim z lotu ptaka

► Kompleks sportowy w Tomaszowie Lubelskim

Foto: Marcin Tarkowski

Lubelskiego i okolic. Według wstępnych szacunków z kompleksu sportowego każdego roku skorzysta ponad 100 tysięcy osób. Najważniejszym punktem w projekcie był oczywiście basen – *Jest to basen szyty na miarę naszego miasta i powiatu. Odpowiada on tym kryteriom, które są niezbędne, aby tego typu obiekty mogły powstać* – mówił podczas otwarcia inwestycji Burmistrz Tomaszowa Lubelskiego Wojciech Żukowski. – *Największa niecka ma 25 metrów długości i 12,5 metrów szerokości, a w najgłębszym miejscu prawie 2 metry. Mamy też drugą nieckę do nauki pływania, już znacznie płytszą* – podkreślał burmistrz.

Inwestycja zdecydowanie pomoże rozwijać umiejętności i pasję miłośników pływania. Co ważne, w ofercie basenu znajdują się również miejsca rekreacji. Chodzi m.in. o żyzną łąkę, jacuzzi czy tzw. rwącą rzekę. Z pewnością każdy znajdzie tu coś dla siebie.

Nie tylko basen

Jednak budowa basenu to nie jedyny punkt inwestycji realizowanej przy unijnym wsparciu. Projekt pn. *Modernizacja kompleksu sportowego OSIR Tomasovia obejmująca modernizację zdegradowanych budynków OSIR Tomasovia oraz remont budynku hali sportowej OSIR z zapleczem administracyjno-socjalnym* był realizowany od października 2019 roku, a zakres prac obejmował m.in.: budowę krytej pływalni wraz z zagospodarowaniem terenu (w tym parking), powstanie nowoczesnej siłowni, remont i modernizację hali sportowej z zapleczem administracyjno-technicznym. Całkowita wartość inwestycji wyniosła prawie 34 mln zł (dofinansowanie unijne to niemal 15,7 mln zł).

– *To jest naprawdę rewelacja. 34 mln zł wydane w sposób świetny i poprawiający infrastrukturę sportową w całym powiecie tomaszowskim. Warto dodać, że oprócz wsparcia unijnego inwestycja otrzymała również około 8,5 mln zł dofinansowania z Ministerstwa Sportu oraz środki z rezerwy celowej Kancelarii Premiera Rady Ministrów* – wylicza Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

Nowoczesna pływalnia

Udział w uroczystości najważniejszych osób z regionu pokazał ogromną skalę tej inwestycji. To przedsięwzięcie było długo wyczekiwane przez mieszkańców Tomaszowa

► Pamiątkowe zdjęcie z otwarcia kompleksu sportowego w Tomaszowie Lubelskim

Foto: © Piotr Wójcik/UMWL

► Wnętrze basenu w kompleksie sportowym w Tomaszowie Lubelskim

► Zdjęcie z lotu ptaka kompleksu sportowego w Tomaszowie Lubelskim

Foto: Marcin Tarkowski

Aktywnie spędzić czas

Przy planowaniu inwestycji władze miasta nie zapomniały o ofercie dla mieszkańców. Młodzież oraz seniorzy będą mogli uczestniczyć w zajęciach w ramach Akademii Aktywności, czyli zajęciach: rehabilitacyjnych, okoloruchowych, gimnastyki ruchowej, wschodnich sztuk walki, zajęciach tanecznych oraz pilatesie. Ponadto organizowane będą zawody szachowe czy spotkania, na których odbywać się będą prelekcje poświęcone ważnym wydarzeniom patriotycznym oraz historii miasta i jego mieszkańców. – *Cieszę się, że dzięki środkom europejskim mieszkańcy Tomaszowa Lubelskiego będą mogli korzystać z nowoczesnego kompleksu sportowego. Dzięki tej inwestycji możemy z dumą patrzeć na inne tego typu obiekty w kraju* – podsumowuje Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Michał Mulawa.

To nie wszystko, bo OSiR Tomasovia stanie się również miejscem organizacji występów amatorskich grup teatralnych z terenu miasta, a także koncertów oraz konkursów śpiewu. Ponadto odbywać się tu będą zajęcia grupowe dla osób dorosłych w ramach Klubu Integracji Społecznej *Aktywni*, mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji problemów społecznych. Na koniec warto zaznaczyć, że wszystkie zajęcia i warsztaty będą bezpłatne.

DZ RPO, DW EFRR

– *Tak gospodarne podejście i tak pięknie wydane pieniądze spowodują, że tu, na wschodzie, powstanie silny ośrodek sportowy* – ocenia marszałek. Trzeba przyznać, że jest na to duża szansa, bo nowo powstały budynek hali OSiR Tomasovia służyć będzie organizacji zajęć ogólnorozwojowych dla dzieci i młodzieży. Będą to m.in. zajęcia z piłki nożnej halowej, piłki ręcznej, piłki siatkowej czy koszykówki.

Fundusze Europejskie na rewitalizację Pałacu w Radzynie Podlaskim

Poprawa stanu infrastruktury zespołu pałacowo-parkowego i obszaru miejskiego w Radzynie Podlaskim to nazwa projektu, dzięki któremu miasto zyska nowe oblicze. Umowę dotyczącą realizacji tej inwestycji w czerwcu br. uroczyście podpisali Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski oraz Burmistrz Miasta Radzyni Podlaski Jerzy Rębek. Wartość projektu sięga ponad 28,3 mln zł, z czego przeszło 19,3 mln zł pochodzi z funduszy europejskich, a blisko 2,2 mln zł z budżetu państwa. Dzięki tym środkom możliwa będzie odnowa rynku oraz Pałacu Potockich.

Odnowa obszarów miejskich

Wsparcie na renowację przestrzeni miejskiej w Radzynie Podlaskim pochodzi z funduszy europejskich w ramach *Działania 13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich* z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. Obecny podczas

zabytkowej tkanki miejskiej, ale przede wszystkim odnowa zdegradowanych przestrzeni miejskich, prowadząca do przywrócenia funkcji społeczno-gospodarczych i rozwiązywania istniejących w tych częściach miast problemów społecznych.

Dofinansowane prace przyczynią się też do wzrostu

To jest wielki dzień dla Radzyna, bo rzecz niemożliwa stała się możliwa. 21,5 mln zł niedługo wpłynie na rachunek Urzędu Miasta w Radzynie. Zostanie zrewitalizowany pałac – perła architektury rokokowej. Jestem bardzo szczęśliwy, że mogłem razem z zarządem województwa przełamać tę niemoc – Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski

podpisania umowy wicepremier Jacek Sasin nawiązał w swoim wystąpieniu do struktury finansowania projektu rewitalizacji. Łącznie dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i dotacja rządowa pokryją 95% kosztów kwalifikowanych projektu, z czego ze środków europejskich pochodzi 85%, a z budżetu centralnego 10%. Jak podkreślił wicepremier, wsparcie z budżetu państwa to szansa dla wielu samorządów, które często nie mogą sobie pozwolić na poniesienie kosztów wkładu własnego, niezbędnego do otrzymania dotacji z funduszy europejskich.

Radzyński projekt został pozytywnie oceniony w trybie pozakonkursowym. W tym trybie o dofinansowanie starać mogły się projekty, które mają m.in. strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju lub regionu i są wskazane w dokumencie pn. *Przedsięwzięcia o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów strategii rozwoju województwa lubelskiego na lata 2014–2020 (z perspektywą do 2030 roku)*. Celem działania jest nie tylko poprawa wizualna

jakości i dostępności oferty kulturalnej oraz walorów turystycznych Radzyna Podlaskiego. – *To jest wielki dzień dla Radzyna, bo rzecz niemożliwa stała się możliwa. 21,5 mln zł niedługo wpłynie na rachunek Urzędu Miasta w Radzynie. Zostanie zrewitalizowany pałac – perła architektury rokokowej. Jestem bardzo szczęśliwy, że mogłem razem z zarządem województwa przełamać tę niemoc* – podkreślał podczas podpisania umowy Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

Pałac Potockich

Projekt przewiduje podział prac na dwa etapy. W pierwszym z nich zostaną podjęte czynności remontowe pałacu i dziedzińca. Nastąpi przebudowa wnętrza korpusu głównego pałacu wraz z instalacjami wewnętrznymi, tj. instalacją elektryczną, wodno-kanalizacyjną, centralnego ogrzewania, a także montaż instalacji wentylacyjnej, systemu sygnalizacji pożaru i systemu oddymiania. Co więcej, projekt przewiduje przeprowadzenie poniższych prac renowacyjnych, tj.:

- » wykonanie podłóg i posadzek w pomieszczeniach pałacu;
- » remont elewacji korpusu wschodniego i skrzydła wschodniego oraz konserwację kamiennych kompozycji rzeźbiarskich (m.in. odtworzenie elementów sztukaterii, renowacja dekoracji sztukatorskich, wykonanie stolarki okiennej, renowacja stolarki drzwiowej);
- » rewitalizację dziedzińca polegającą na: przebudowie nawierzchni dziedzińca, wykonaniu odwodnienia terenu, przebudowie sieci ciepłowniczej, wodociągowej i kanalizacji sanitarnej;
- » utworzenie kawiarni i zakup niezbędnego wyposażenia;
- » utworzenie pracowni i galerii fotograficznej wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia;
- » utworzenie studia filmowego;
- » wykonanie niezbędnej infrastruktury zewnętrznej, tj. przyłączy wodnych i kanalizacyjnych.

Zrekonstruowany miejski rynek

Druga część projektu obejmuje zaprojektowanie i wymianę nawierzchni placu, w tym jezdni na ul. Rynek, drogi pożarowej, chodnika oraz płyty rynku. Na placu powstanie fontanna wraz z komorą technologiczną, co z pewnością wzbudzi zainteresowanie wśród mieszkańców i turystów oraz zwiększy jego atrakcyjność. Ponadto zabytkowa studnia zostanie poddana modernizacji. Otaczająca zielen zostanie właściwie zagospodarowana. Kanalizacja deszczowa ulegnie przebudowie, a oświetlenie placu zostanie udoskonalone. W celu poprawy bezpieczeństwa w projekcie założono budowę systemu monitoringu.

Dla mieszkańców i turystów

Burmistrz Jerzy Rębek w trakcie uroczystości zaznaczył, że umowa jest niepowtarzalną szansą na przywrócenie świetności nie tylko Pałacu Potockich, ale także centrum miasta. Dzięki rewitalizacji stanie się ono atrakcją dla osób odwiedzających Radzyń. Według założeń projektu z odnowionych obiektów infrastruktury społeczno-kulturalnej i turystycznej każdego roku skorzysta około 300 tysięcy osób, zarówno miejscowych, jak i turystów.

Projekt realizowany przez radzyński magistrat zakłada m.in.:

- » rewitalizację 1,22 ha obszarów;
- » 2366 m² wyremontowanych lub wybudowanych budynków publicznych lub komercyjnych;
- » objęcie wsparciem 2 obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach;
- » utworzenie lub rekultywowanie 5155 m² otwartej przestrzeni na obszarach miejskich.

Warto zaznaczyć, że łącznie w ramach *Działania 13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich* z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 przewiduje się m.in.:

- » rewitalizację ponad 252 ha obszarów;
- » objęcie wsparciem 109 szt. obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach;
- » utworzenie lub rekultywowanie blisko 192 tys. m² otwartej przestrzeni na obszarach miejskich

DW EFRR

► Pamiątkowe zdjęcie z podpisania umów na rewitalizację Pałacu Potockich w Radzynie Podlaskim

Foto: © Piotr Wójcik/UMWL

Lubelskie firmy potrafią walczyć z sytuacjami kryzysowymi

Pandemia COVID-19 sprawiła, że dotychczasowy model gospodarki napotkał wiele trudności. Może to spowodować zmianę w podejściu do przedsiębiorczości. Jednak każdy kryzys można potraktować jako wyzwanie, motywację do rozwoju i innowacji. O roli doświadczenia, przygotowywaniu się na każdą ewentualność, ale także o wprowadzaniu zmian i innowacji w swoim biznesie opowiada Karol Mansz, właściciel pubu motocyklowego Riders Pub i jego „ugrzecznionej” dziennej odsłony – City Café.

Okres pandemii to główny temat ostatnich miesięcy, ponieważ wstrząsnął globalną sceną gospodarczą, przynosząc skutki na niemalże wszystkie podmioty. Szczególnie dotknął jednak branżę gastronomiczną i rozrywkową. W czasie pandemii restauracje oferowały jedzenie na dowóz, dzięki czemu mogły funkcjonować. Kawiarnie i bary miały większy problem. Jak poradzi sobie Państwo z lock downem wywołanym pandemią?

Musieliśmy całkowicie zamknąć lokal. W zasadzie to dwa – kawiarnię i pub. Klimatu pubu i alkoholu się nie dowiezie. Zamknąłem też kawiarnię funkcjonującą razem z pubem. Tutaj mógłbym oferować jedzenie na dowóz, kawę na wynos i tak dalej. Zdecydowałem jednak o zamknięciu, bo właściciele kamienicy określili, że jeśli będę handlował, to muszę płacić sto procent czynszu. Wołałem zamknąć i dostać od nich zniżkę na czynsz 50%. Po jakimś czasie okazało się, że rząd nam pomoże. Dostałem pożyczkę bezzwrotną pod warunkiem utrzymania biznesu i dopłatę na każde stanowisko pracy. Te pieniądze pokryły część kosztów. Życ za coś trzeba. Moja żona pracuje i ja też poszedłem do pracy i w ten sposób zacząłem sobie radzić. Zacząłem zarabiac pieniądze, żeby mieć na utrzymanie siebie i tej firmy.

Pana pub jest jednym z bardziej rozpoznawalnych i kulturowych miejsc na mapie Lublina. Udało się to utrzymać. Ale czy nie było problemu z powrotem, z reklamą? Trzeba coś było zrobić czy ludzie sami wrócili?

Było mi o tyle łatwo, że moi klienci byli stęsknieni za tym pubem. Knajpa ma 13 lat, więc ludzie chcieli wyjść do innych ludzi, spotkać się. To na pewno w dużym stopniu mi pomogło. Ludzie utożsamiają się z tym pubem, wiele osób traktuje to miejsce jako drugi dom, gdzie mają przyjaciół, spędzają wspólnie święta etc. Po ponownym otwarciu lokali gastronomicznych lokal sam sobie poradził. Jako knajpa nie musieliśmy się martwić o powrót klientów, po prostu wiedzieliśmy, że będzie dobrze.

13 lat to dosyć długi czas dla takiego biznesu. Przechodzili więc już Państwo zapewne przez jakieś trudności, mieli lepsze i gorsze okresy. Czy może Pan opowiedzieć, jakie te trudności były, co je wywołało i jak udało się Panu z nimi poradzić?

Ten kryzys przeszliśmy lekko, ponieważ trwał krótko. Dla nas to były tylko te dwa miesiące i parę dni. Prowadząc działalność od trzynastu lat byłem gotowy, że takie sytuacje mogą się wydarzyć. Gorszym problemem był chociażby remont ulicy 3 Maja kilka lat temu. Miał trwać pół roku, rozkopali drogi przy samym lokalu. Potem został przedłużony o kolejne pół roku, więc przez rok miałem niejako odcięty lokal. I to była dla mnie większa groźba bankructwa niż w tej chwili.

► Grafika przedstawia logo projektu REBORN

Straciliśmy dużo klientów. Myślę, że gdyby rząd przedłużył zamknięcie lokali o jeszcze kilka miesięcy, miałbym poważny problem. Te dotacje by się prędzej czy później skończyły, bo państwo by nie miało pieniędzy, żeby pomagać wszystkim przedsiębiorcom – zwłaszcza, że przecież bez obrotu nie odprowadziliby podatków.

A jak udało się Panu w takim razie przetrwać to roczne zamknięcie ulicy 3 Maja?

Udało mi się tylko dlatego, że w swojej firmie stworzyłem taki klimat, dzięki któremu ludzie chcieli przychodzić, nawet

pomimo przejścia do pubu po błocie, braku możliwości dojazdu taksówką, samochodem czy motocyklem (pub motocyklowy, a nie da się dojechać motocyklem!). Znaleźli się ludzie, stali klienci, którzy po tym błocie, po rozkopanych drogach docierali. Ale nie ma nic za darmo – my stworzyliśmy klimat, oni go pokochali i to układowo w obie strony.

Mój pub ma też po prostu szczęście. Wiele lokali nie ma takich stałych klientów – raczej przypadkowi, przychodzą i wychodzą. I oni mieli większy problem. Jeśli klienci nie są związani z jakimś miejscem, nie obchodzi ich, gdzie pójść się napić czy zjeść. Żeby było szybko, tanio. U mnie to klient bardziej docelowy. Dlatego było mi łatwiej się odnaleźć po tych wszystkich kryzysach, bo wiedziałem, że ludzie po prostu wrócą, bo kochają to miejsce.

Biznes taki jak mój to nie tylko zainwestowanie pieniędzy i zarabianie. To musi być pub typowo rockowy, motocyklowy. Ci ludzie oczekują od właściciela i lokalu czegoś więcej. Dostają to i to procentuje.

Kolejną rzeczą jest to, że ludzie często otwierają lokale bez żadnego zabezpieczenia. Marzyciele otwierają lokale, mając tylko pieniądze na otwarcie. I potem takie lokale upadają, bo nie zawsze ktoś będzie mógł ci pomóc. Niestety, trzeba mieć zawsze na czarną godzinę coś odłożone, bez tego nie ma szans się podźwignąć.

Wychodzenie z kryzysu skłania do pewnej ewolucji, do wprowadzania innowacji. Przez te trzynaście lat pub się zmieniał. Jakie innowacje Pan wprowadzał?

Dużo takich rzeczy zrobiłem. Na początku miałem knajpę rockową, motocyklową. Ale takie puby żyją tylko w nocy. I co bym nie zrobił, o której bym nie otwierał przez te osiem-dziewięć lat, to kiedy prowadziłem tylko pub, do nie przychodził nikt spoza tzw. „klimatu”, a jest to lokal wynajmowany. Dlatego musiałem znaleźć sposób, żeby zapełnić lokal ludźmi w dzień, żeby zaufali nam ci, którzy nie ufają na co dzień knajpom rockowym, motocyklowym. Podzieliłem lokal – na jednym poziomie otworzyłem kawiarnię, w której troszeczkę odciąłem się od pubu. Jest tu bardziej jasno, przejrzyste, łagodniejsza muzyka – ale nadal rockowa. Spróbowałem trafić w inny gust. Człowiek, który pracuje obok w biurze, fundacji czy w szpitalu już nie boi się wejść. W logo nadal jest jednośląd – ale zamiast motocykla włoski skuter, na nim siedzi dziewczyna i pije kawę. Trafiłem do tego targetu, którego wcześniej nie mogłem przyciągnąć. To pierwsza innowacja.

Musiałem sobie też pomóc ciąć koszty. Mam tutaj jedną działalność gospodarczą, dzięki czemu mogę funkcjonować z jedną kasą fiskalną, ale dwie sale. Jedna jest czynna od 8 do 18, druga od 18 do 4 rano. Dzięki temu mogę zapełnić tę pustkę, lukę, która cały dzień była.

Inny przykład to woda. Mam duży przemysłowy ekspres do kawy. Kawy się dużo sprzedaje. Raz w roku w Lublinie przez zakamienioną wodę trzeba taki ekspres rozkręcić i odkamienić. Kosztuje to 1600 złotych. Zainwestowałem względnie nieduże pieniądze w wysokiej jakości filtr do wody – mam dzięki temu dostęp zarówno do wody zdemineralizowanej, którą się puszcza do ekspresu, jak i mineralizowanej. Zaoszczędzam dzięki temu dużo pieniędzy.

Wiadomo, nie wszystko da się zrobić od razu. Ważne jest też doświadczenie – 20 lat w gastronomii i jako barman.. Mamy też dobre produkty. Kupujemy warzywa, wszystko robimy sami. Nie kupujemy gotowców, nie rozmrażamy – i wychodzi najtaniej. Ale to też wynika z lat praktyki.

Jakie ma Pan plany na przyszłość?

Przed wszystkim chcemy to ciągnąć dalej, bo to zbyt fajne miejsce, żeby z tego rezygnować. Okazuje się, że można funkcjonować przy takiej pandemii, tylko przy drobnych zmianach. Klienci się przyzwyczaili, wchodzą i dezynfekują ręce. Tak samo stoliki są dezynfekowane po każdym kliencie i można z tym żyć.

Autor: Piotr Bobołowicz

Rozmówca: Karol Mansz

Projekt FIRECE – innowacyjne instrumenty finansowe na rzecz niskoemisyjnej transformacji energetycznej MŚP

Samorząd Województwa Lubelskiego kończy ponad trzyletnią współpracę nad realizacją międzynarodowego projektu FIRECE – Innovative Financial Instruments for Industry Low carbon Energy transition in Central Europe, realizowanego ze środków EFRR w ramach Programu Interreg Europa Środkowa 2014–2020.

Innowacyjne Instrumenty Finansowe

Celem projektu było opracowanie innowacyjnego instrumentu finansowego przeznaczonego na inwestycje związane z przejściem MŚP na niskoemisyjne źródła energii. Instrument ten ma umożliwić realizację projektów zdolnych do poprawy efektywności energetycznej i wykorzystania OZE w procesach produkcyjnych oraz wspierania inwestycji dla innowacyjnych technologii energetycznych przez przemysł.

W projekcie uczestniczyło 10 partnerów z 7 krajów członkowskich UE: Włoch, Niemiec, Węgier, Austrii, Czech, Chorwacji i Polski. Liderem projektu była Wenecka Izba Handlu, Przemysłu, Rzemiosła i Rolnictwa.

Dialog regionalnych interesariuszy

Sukcesem projektu FIRECE było aktywne zaangażowanie regionalnych interesariuszy w dyskusję na temat transformacji energetyki, w szczególności w kontekście zintegrowanych planów energetycznych i klimatycznych. Grupę interesariuszy w projekcie, poza przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, tworzyli przedstawiciele Urzędu Regulacji Energetyki, Biura Zarządzania Energią Urzędu Miasta Lublin, Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego w Lublinie, Lubelskiej Fundacji Rozwoju, Banku Ochrony Środowiska, Narodowego Banku Polskiego oraz Politechniki Lubelskiej.

Kurs online dla operatorów IF

Jednym z najciekawszych rezultatów projektu było przygotowanie trwającego 40 godzin szkoleniowego kursu on-line dla operatorów, podzielonego na pięć modułów tematycznych, dotyczących m.in. polityki energetycznej UE, zarządzania planami energetycznymi, rozwoju instrumentów finansowych, wsparcia MŚP w inwestowaniu w efektywność energetyczną.

► Grafika przedstawia logotyp projektu FIRECE

Opracowane dokumenty

Kluczowym etapem projektu było opracowanie *Planu Działania FIRECE*, który wyznacza metodologiczną ścieżkę rozwoju sposobów wykorzystania innowacyjnych instrumentów finansowych. W efekcie prac w projekcie zaproponowane zostały trzy alternatywne instrumenty finansowe:

- » instrument I – dla małych i średnich przedsiębiorstw: pożyczka + dotacja,
- » instrument II – dla mikroprzedsiębiorstw: pożyczka + dotacja,
- » instrument III – pożyczka + dotacja + poręczenie.

Proponowane instrumenty mają dwie grupy docelowe, tj.: mikroprzedsiębiorstwa oraz MŚP. W obu przypadkach docierają do firm zlokalizowanych na terenie objętym Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego. Studium wykonalności w celu wdrożenia IF jest jednym z elementów powstałego na potrzeby projektu raportu pn. Na podstawie opracowanego w projekcie Raportu oceny analizy ex-ante IIF w województwie lubelskim opublikowano monografię pn. *Kontekst rynkowy wdrożenia łączonych instrumentów finansowych w ramach projektu FIRECE*, która będzie dostępna także w wersji elektronicznej (bezpłatnie) na stronie Wydawnictwa Politechniki Lubelskiej (biblioteka.pollub.pl/wydawnictwa/).

DSR

Nie jedzcie kremówek!

Sukces życiowy zależy od umiejętności oczekiwania na otrzymanie wynagrodzenia za podjęty trud. Być może tego właśnie warto uczyć dzieci?

„Kremówkowe” doświadczenie

Wiele lat temu psycholog Joachim de Posada przeprowadził ciekawy eksperyment. Podał kilkuletnim dzieciom ciastko z kremem i powiedział, że jeśli chcą, to mogą zjeść smakołyka, ale jeśli odczekają piętnaście minut, to dostaną drugie ciastko. Pozostawione same w pokoju z kremówką maluchy musiały przeżywać prawdziwe katusze. W świecie dorosłych czekanie dziecka przez kwadrans na słodycz odpowiada chyba tylko oczekiwaniu młodego małżeństwa w PRL na przydział spółdzielczego mieszkania. Część maluchów nie zamierzała czekać i od razu spałaszowała ciastko. Inna grupa zdecydowała się przeżyć męczarnię, aby uzyskać obiecaną nagrodę. Po ponad dekadzie naukowiec odnalazł dzieci uczestniczące w eksperymencie. Odkrył wtedy interesującą prawidłowość. Okazało się, że dzieciaki, które wytrzymały w oczekiwaniu na drugą kremówkę, odniosły życiowy sukces. Autor eksperymentu postawił tezę, że sukces życiowy zależy od umiejętności oczekiwania na otrzymanie wynagrodzenia za podjęty trud. Być może tego właśnie warto uczyć dzieci?

Bez spoczywania na laurach

Z badań przeprowadzonych już wiele lat temu w naszym regionie wynika, że występuje związek między uprawianiem

sportu a wykształceniem. Innymi słowy im wykształcenie respondenta jest wyższe, tym częściej deklaruje on swą sportową aktywność. Lecz który z tych dwóch czynników korelacji stanowi skutek, a który przyczynę? Z jednej strony można powiedzieć, że ludzie lepiej wykształceni dbają o zdrowie, a że częściej prowadzący siedzący tryb życia, to brak ruchu rekompensują sobie aktywnością sportową. Jednak z drugiej strony może to właśnie sport pcha ludzi w kierunku wykształcenia? Przecież uprawianie sportu, zwłaszcza w młodym wieku, w doskonały sposób uczy ludzi systematyczności, wytrwałości, radzenia sobie z przeciwnościami, a co najważniejsze – osiągania postawionych sobie życiowych celów. Więc być może wykształcenie i sukcesy życiowe osiągają ci, którzy za młodu doświadczili sportowej rywalizacji? Można domniemywać, że podobnie jest z muzyką, sztuką i wszelkiego rodzaju kreatywną działalnością, które równie dobrze jak sport uczą życiowej samodyscypliny zamiast spoczywania na laurach. Gdyby popatrzeć na życiorysy ludzi, którzy odnieśli sukces w biznesie znajdziemy wielu muzyków, filozofów czy lingwistów.

Sportowa rywalizacja

Wiedząc o tym, że planowanie kierunku edukacji młodego człowieka w dynamicznie zmieniającym się świecie na kilkadziesiąt lat do przodu jest karkołomnym wyczynem, może warto jest postawić na te dziedziny, które zwiększą znacznie prawdopodobieństwo sukcesu? Może warto uczyć młodych ludzi sportowej rywalizacji, filozofii, sztuki, abstrakcyjnego i krytycznego myślenia oraz samodzielnego zdobywania wiedzy, gdy tylko zaistnieje taka potrzeba? Być może ukształtowane w ten sposób kadry zapewnią lepszą przyszłość naszemu regionowi, bo nie będą kopiować wzorców, lecz stworzą własne wzorce, produkty, rozwiązania i wartości? Kto wie? Architektoniczna znakomitość XX wieku, Richard Buckminster Fuller, powiedział kiedyś, że wszystkie dzieci rodzą się geniuszami, a my czynimy wszystko, aby ich tego geniuszu pozbawić. Może nadchodzi więc pora na edukacyjny indywidualizm dopasowany do specyfiki geniuszu naszych dzieci, którego podstawą winna być nauka sztuki niejedzenia kremówek?

► Grafika przedstawia piłkę ułożoną na mini piramidzie książek

WUP w Lublinie – Andrzej Danilkiewicz

Kontrole projektów prowadzone przez LAWP

Każdy z przedsiębiorców realizujących projekt w ramach działań Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 wdrażanych przez Lubelską Agencję Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie musi mieć świadomość, że w czasie realizacji i okresu trwałości projekt będzie poddawany kontrolom. Aby wszystko przebiegło sprawnie, warto wiedzieć, jakie są zasady przeprowadzania działań kontrolnych i jak się do nich przygotować.

Kto podlega kontroli i co jest sprawdzane?

Kontrolom LAWP w Lublinie podlegają wszystkie projekty realizowane w ramach działań RPO WL 2014–2020 wdrażane przez LAWP. Czynności kontrolne są prowadzone w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie Beneficjenta. Obejmują m.in. ocenę prawidłowości i stopnia zaawansowania realizacji projektu, zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie projektu. Sprawdzeniu podlegają m.in.:

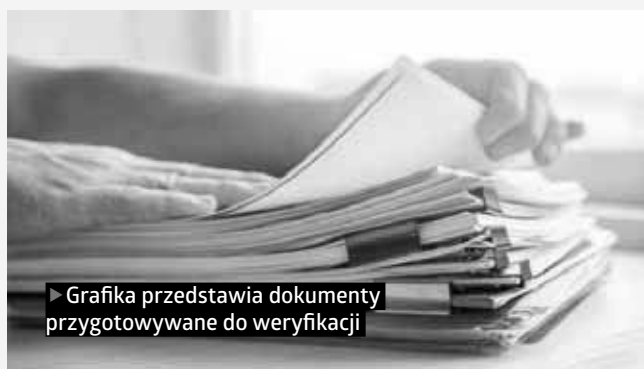
Jak wygląda proces kontroli?

Zawiadomienie o kontroli przesyłane jest za pośrednictwem systemu SL2014 na 5 dni przed jej rozpoczęciem. Długość kontroli w miejscu realizacji jest zależna od stopnia skomplikowania i zaawansowania projektu i wynosi minimum 1 dzień, a może trwać kilka dni. W uzasadnionych przypadkach czynności kontrolne mogą zostać przedłużone. Co do zasady, zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie

Wyróżniamy zasadniczo trzy typy kontroli. Są to kontrole w trakcie realizacji projektu, na zakończenie oraz kontrole doraźne w przypadku wystąpienia nieprawidłowości.

Ponadto po zakończeniu realizacji projektu oraz w trakcie trwania okresu jego trwałości przeprowadzane są kontrole tzw. trwałości projektu – Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie Magdalena Filipek-Sobczak

► Grafika przedstawia dokumenty przygotowywane do weryfikacji

Foto: pixabay

Beneficjent nie ma możliwości zmiany jej terminu. Podczas kontroli musi być obecny właściciel lub osoba upoważniona do reprezentowania (nie musi być to upoważnienie notarialne). Kontrole przeprowadzane są przez zespoły składające się z 2–5 osób. Zespół kontrolujący zaczyna swoją pracę od narady z kierownikiem jednostki kontrolowanej. Przedstawiony zostaje wówczas cel, zakres oraz czas trwania kontroli. Pracownicy LAWP prowadzą czynności w godzinach pracy podmiotu kontrolowanego, w taki sposób, aby nie zakłócać jego bieżącej działalności.

Jak kończy się kontrola?

Efektem końcowym czynności kontrolnych jest przesłanie Beneficjentowi informacji pokontrolnej. W treści dokumentu znajdują się m.in.:

- » dokumenty potwierdzające poniesione wydatki,
- » zgodność przeprowadzonych usług, robót budowlanych lub dostaw z zawartą umową,
- » wydatki – czy zostały faktycznie poniesione i czy są zgodne z obowiązującymi zasadami,
- » promocja projektów – czy przestrzegane są wymogi jej dotyczące,
- » sposób archiwizacji dokumentów.

- » wnioski wynikające z kontroli,
- » stwierdzone nieprawidłowości, w tym opis niezgodności z konkretnymi zapisami prawa,
- » zalecenia pokontrolne.

► Grafika przedstawia osoby weryfikujące i analizujące dokumenty

Informacja pokontrolna sporządzana jest w terminie do 21 dni roboczych od dnia zakończenia kontroli i wysyłana jest Beneficjentowi. Jeżeli przedsiębiorca ma zastrzeżenia do jej treści, ma prawo zgłosić je na piśmie w terminie do 14 dni od otrzymania informacji. Taki sam czas, tj. 14 dni, podmiot kontrolowany ma na poinformowanie LAWP o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

► Podglądowa grafika z dokumentem i kalkulatorem

Kontrola na zakończenie realizacji projektu

Kontrola na zakończenie realizacji projektu przeprowadzana jest po zakończeniu weryfikacji złożonego przez Beneficjenta wniosku o płatność końcową, ale przed jego zatwierdzeniem przez Oddział Realizacji Projektów i ostatecznym rozliczeniem projektu. W uzasadnionych przypadkach kontrola na zakończenie może zostać przeprowadzona przed zakończeniem weryfikacji wniosku o płatność, w sytuacji, gdy złożone poprawki nie wpłyną na ostateczny wynik weryfikacji wniosku o płatność. Zatwierdzenie informacji pokontrolnej jest możliwe po zakończeniu weryfikacji wniosku o płatność końcową.

Kontrole trwałości

Kontrole trwałości są przeprowadzane przez LAWP w miarę możliwości, bezpośrednio po upływie 12 miesięcy od daty dokonania ostatniej płatności na rzecz Beneficjenta. Kontroli trwałości poddawane są wszystkie projekty po upływie pierwszego roku trwałości. Kontrole te mają na celu ustalenie, czy:

- » w projekcie nie nastąpiły znaczące modyfikacje,
- » cel projektu został zachowany,
- » założone wskaźniki zostały zrealizowane i są nadal utrzymywane,
- » Beneficjent wypełnia obowiązki wynikające z umowy o dofinansowanie projektu w zakresie promocji projektu,
- » dokumenty związane z realizacją projektu są archiwizowane zgodnie z umową o dofinansowanie projektu,
- » w przypadku zakupu nieruchomości jest ona wykorzystywana zgodnie z założeniami projektu.

Podobnie jak opisane wyżej kontrole projektów, kontrole trwałości odbywają się w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie Beneficjenta.

LAWP w Lublinie

Źródło: Adobe Stock

Publiczne służby zatrudnienia w dobie pandemii

– *Służba to coś więcej niż tylko osiem godzin, rozpisanie notatnika, wykonanie poleceń przełożonych, to walka, to pomoc, to zaangażowanie. Służbą dla mnie jest też relacja międzyludzka, budowanie komunikacji dwóch stron, wzajemnego zaufania, poznawania siebie, swoich kompetencji w różnych kryzysowych sytuacjach...* – sierż. Dariusz Witczak, KMP w Kaliszu.

Można powiedzieć, że wyżej cytowana definicja „służba” ma uniwersalne zastosowanie w każdej profesji – w urzędach pracy również. A ostatnie miesiące dla publicznych służb zatrudnienia (PSZ) nie należały ani do łatwych, ani do przyjemnych. Złowieszcze prognozy „szamanów” życia społecznego i gospodarczego dystrybuowane w mediach siały zamęt i budziły grozę. Przełom marca i kwietnia br. to stan swego rodzaju psychozy zorientowanej na wywołanie niepokoju, hysterii i rozstroju psychicznego.

Bezrobocie będzie rosnąć. Gdzie jest prawdziwa pomoc?, Rządowe tarcze to buble, Nawet milion osób starci pracę w Polsce!, Przed nami fala zwolnień czy Idą zwolnienia – nawet 2 miliony osób... – to tylko niektóre tytuły artykułów prasowych.

W chaosie informacyjnym zabrakło miejsca na te neutralne lub delikatnie zabarwione optymizmem.

Świadomość odpowiedzialności

– *Koniunktura to nie wszystko. Najniższe w historii bezrobocie w województwie lubelskim to przede wszystkim zasługa przedsiębiorców, ale także rzetelna oraz ciężka praca zatrudnionych w Wojewódzkim Urzędzie Pracy i powiatowych urzędach pracy. Ja osobiście oceniam tę pracę bardzo dobrze, a patrząc na jej efekty – wbrew niektórym głosom pojawiającym się w przestrzeni publicznej – jestem przekonany o potrzebie istnienia PSZ* – podkreślił Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski. W polskim systemie organizacji administracji publicznej PSZ pełnią funkcje o szerokim wachlarzu oddziaływania. W przeszłości – szczególnie w okresie międzywojennym – urzędy pracy amortyzowały negatywne skutki braku pracy. Z takim zjawiskiem mieliśmy również do czynienia w Polsce w latach 90. XX wieku. W ubiegłym roku mówiło się już o rynku pracownika, co sugerowało, że podaż pracy jest wyższa od chętnych do jej podjęcia. Zatrudnianie obcokrajowców stawało się normą.

W tym właśnie czasie, gdy padały kolejne rekordy najniższego bezrobocia, gdy za pomocą dostępnych instrumentów mogliśmy przygotowywać się na nowe wyzwania

związane np. z robotyzacją oraz przewidywać zapotrzebowanie na nowe zawody nawiedził nas „Czarny Łabędź” pandemii. Ważnym celem stało się utrzymanie poziomu bezrobocia na możliwie jak najniższym poziomie, poprzez ochronę największej liczby miejsc pracy. Cel bardzo trudny do realizacji, którego stawką jest zachowanie stabilności finansowej tysięcy polskich rodzin.

Głęboka woda

Wstępne i nieprecyzyjne szacunki mówiły o wysokiej liczbie wniosków, z którymi będą musiały zmierzyć się w bardzo krótkim czasie urzędy pracy. Wartości te dla naszego regionu oscylowały w granicach od 20 do nawet 120 tysięcy wniosków! Zamiast paniki zrodziła się wśród pracowników WUP w Lublinie silna, twórcza i jednocząca presja. Z jednej strony nowe i odpowiedzialne zadania wynikające z szybko powstającego prawodawstwa, z drugiej – poważne ograniczenia osobowe, wynikające z konieczności skorzystania sporej części pracowników-rodziców z zasiłków opiekuńczych. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, na długo przed wejściem w życie nowych zadań dla PSZ, przystąpił do stosownych ruchów kadrowych w celu prawidłowej i sprawnej obsługi kierowanych wniosków. Komórka organizacyjna zajmująca się obsługą Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP) została zasilona dużą, stosownie przeszkoloną grupą pracowników z innych działów. Zorganizowano system umożliwiający części pracownikom pracę zdalną oraz zadbano o zachowanie ciągłości pracy całego urzędu w następstwie przejścia części załogi na zwolnienia lekarskie. Część pracowników wykonujących zadania w systemie zdalnym pełniła ciągle dyżury telefoniczne, podczas których udzielano merytorycznego wsparcia wszystkim zainteresowanym wsparciem z Tarczy Antykryzysowej.

Tarcza Antykryzysowa wchodzi w życie

Pod koniec marca w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie zorganizowana została konferencja prasowa poświęcona ochronie miejsc pracy. – *Zachęcam Państwa do*

skorzystania z tego wsparcia (Tarczy Antykryzysowej – red.), które – jestem przekonany – pomoże Państwu przetrwać ten trudny czas – powiedział Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie Andrzej Pruszkowski. „Przekonanie” – słowo klucz w podejściu do tego globalnego przebiegu zjawiska. Można było przecież mieć nadzieję, a było jednak przekonanie. Rozwiązania zawarte w Tarczy Antykryzysowej konsultowane były podczas kilkudziesięciu telekon-

Naszym zadaniem było podjąć walkę i wysiłek o utrzymanie maksymalnie wielu miejsc pracy w naszym regionie. Patrząc na ostatnie dane GUS, dotyczące stopy bezrobocia w poszczególnych województwach naszego kraju, mam poczucie dobrze wykonanej misji przez pracowników urzędów pracy – Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie Andrzej Pruszkowski

ferencji wojewódzkich urzędów pracy z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a także z regionalnymi przedstawicielami środowisk pracodawców. To właśnie sprawna kooperacja administracji rządowej z samorządową w znacznym stopniu przyczyniła się do pozytywnej i efektywnej interwencji na rynku pracy. Od 1 kwietnia

urzędnicy Wydziału Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, zajmujący się dotychczas ochroną roszczeń pracowników niewypłacalnych pracodawców, rozpoczęli prace także na rzecz ochrony miejsc pracy podmiotów, u których pandemia wywołała znaczny spadek obrotów gospodarczych. Tego też dnia wpłynął do WUP w Lublinie pierwszy wniosek o wsparcie w utrzymaniu miejsc pracy. W ciągu 5 dni roboczych pracodawca miał już wnioskowaną kwotę na koncie bankowym. Zaczęło się. W kolejne dni, tygodnie i miesiące wniosków było coraz więcej. Wspomnieć w tym miejscu należy, że zmiany uregulowań prawnych, jakie nastąpiły po 1 kwietnia 2020 roku, powodowały sukcesywne rozszerzanie kręgu podmiotów uprawnionych do skorzystania z pomocy FGŚP.

Z kraju docierały sygnały o różnej efektywności rozpatrywania wniosków. Lubelskie radziło sobie tutaj bardzo dobrze. Warto podkreślić, że wszystkie wnioski obsłużono w terminie (ustawowym, tj. 14 dni). W powiatowych urzędach pracy sytuacja wyglądała podobnie – początek był trudny, ale z każdym dniem sprawność rosła. Niektóre placówki doświadczyły pandemii bezpośrednio, bo dwa powiatowe urzędy pracy objęte zostały kwarantanną: PUP w Białej Podlaskiej i PUP w Świdniku.

Tarcza Lubelska

Zarząd Województwa Lubelskiego uruchomił narzędzie mające wspierać wnioskodawców na każdym etapie ubiegania się o środki. Mowa o Tarczy Lubelskiej, dzięki której zyskać można było m.in. ulgi i zwolnienia związane z odprowadzaniem składek na ubezpieczenie społeczne, mikropożyczki czy środki na ochronę miejsc pracy. Ponadto uruchomiony został mobilny punkt informacyjny (Tarczobus Lubelski), który w każdym mieście powiatowym naszego województwa promował dostępne

instrumenty wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej wśród mieszkańców i przedsiębiorców. Z pewnością te działania przyczyniły się do bardziej efektywnego wykorzystania instrumentarium pomocowego uruchomionego przez Rząd RP.

(wnioski pozytywnie rozpatrzone w procentach)

Źródło: MRPiPS, 18.06.2020 r.

► Grafika przedstawia zestawienie pozytywnie rozpatrzonych wniosków. Stan na 18 czerwca 2020 r.

MINIŁA 9

PILNE K. SZCZERSKI W TVP: PREZYDENT A. DUDA CHCE ROZMAWIAĆ Z D. TRUMPEM O INTERESACH CAŁEGO NATO
 rzutów, grozi mu dożywocie ■ Panorama TVP2: CBA zatrzymało dwie 09:23

► Konferencja prasowa inaugurująca start Mobilnego Punktu Informacyjnego

Wsparcie w liczbach

Wojewódzkie urzędy pracy udzielają finansowego wsparcia z FGŚP pracodawcom ponoszącym negatywne skutki pandemii. WUP w Lublinie od kwietnia do 1 września br. rozpatrzył pozytywnie dotąd 1505 wniosków o wsparcie, chroniąc tym samym 56 603 miejsc pracy. Na to zadanie zabezpieczono limit środków w wysokości ponad 230 mln zł. Wnioski wciąż napływają, co oznacza, że ogólna kwota wsparcia jak i ilość miejsc pracy objętych ochroną będzie rosła.

Powiatowe urzędy pracy (stan na 1 września br.) udzieliły w naszym regionie 79 691 umarzalnych w całości pożyczek dla mikroprzedsiębiorców przeznaczając na ten cel ponad 396 mln zł. To tylko jeden z wielu instrumentów interwencji. 7300 mikro, małych i średnich przedsiębiorców otrzymało dofinansowania do 34 576 miejsc pracy na kwotę blisko 105 mln zł. Podpisano 11 715 umów z samozatrudnionymi na kwotę ponad 50 mln zł oraz udzielono wsparcia 79 organizacjom pozarządowym na kwotę blisko 950 tys. zł. Należy przy tym pamiętać, że ogromną część kosztów ww. instrumentów pokrył

samorząd Województwa Lubelskiego, zasilając rezerwę Funduszu Pracy kwotą 207 mln zł z RPO WL i PO WER. Jest to jedno z najwyższych kwotowo wsparć w kraju.

Sumując efektywność publicznych służb zatrudnienia naszego regionu we wdrażaniu instrumentów Tarczy Antykryzysowej, otrzymujemy następujący wynik (stan na 1 września br.):

- » suma udzielonego wsparcia – ponad 782,5 mln zł,
- » suma miejsc pracy objętych ochroną – 182 805.

Efekty

– Od początku pandemii podkreślałem wielokrotnie, że ferowanie – przed uporaniem się z wirusem – prognoz dotyczących stopy bezrobocia jest jak wróżenie z fusów. Naszym zadaniem było podjąć walkę i wysiłek o utrzymanie maksymalnie wielu miejsc pracy w naszym regionie. Patrząc na ostatnie dane GUS, dotyczące stopy bezrobocia w poszczególnych województwach naszego kraju, mam poczucie dobrze wykonanej misji przez pracowników urzędów pracy – mówi Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie Andrzej Pruszkowski. Dane dla naszego regionu takie podstawy dają. Od początku pandemii stopa bezrobocia w województwie lubelskim wzrosła jedynie o 0,5 pkt procentowego – z 7,6% do 8,1% (stan na 31 lipca br.). Jest to najniższy przyrost w kraju. Dla nas, pracowników PSZ, ważne jest to, że tysiące miejsc pracy zostało uratowanych, że nauczyliśmy się jeszcze efektywniej współpracować na rzecz dobra wspólnego.

Marek Kuna

Rzecznik Prasowy WUP w Lublinie

Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich

Główny Punkt Informacyjny w Lublinie

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 68 64, (81) 441 68 65
e-mail: kontakt@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Białej Podlaskiej

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Warszawska 14, 21-500 Biała Podlaska
tel.: (83) 343 58 44, fax: (83) 342 28 82
e-mail: bialapodlaska@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Zamościu

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Partyzantów 3, 22-400 Zamość
tel.: (84) 63 80 267
e-mail: zamosc@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Chełmie

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
pl. Niepodległości 1, 22-100 Chełm
tel.: (82) 56 51 921, (82) 56 30 208
e-mail: chelm@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Puławach

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Augusta Emila Fieldorfa-Nila 18, lokal 19 (budynek HTM), 24-100 Puławy
tel.: 514 924 214
e-mail: pulawy@feu.lubelskie.pl

Departament
Zarządzania
Regionalnym
Programem
Operacyjnym

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 67 38, fax: (81) 441 67 40
e-mail: drpo@lubelskie.pl

Departament
Wdrażania
Europejskiego
Funduszu Rozwoju
Regionalnego

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 65 75, fax: (81) 441 65 76
e-mail: defrr@lubelskie.pl

Departament
Wdrażania
Europejskiego
Funduszu
Społecznego

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin
tel.: (81) 441 68 43, fax: (81) 441 68 53
e-mail: efs@lubelskie.pl

Lubelska Agencja
Wspierania
Przedsiębiorczości
w Lublinie

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Wojciechowska 9a, 20-704 Lublin
tel.: (81) 462 38 12, (81) 462 38 31
fax: (81) 462 38 40
e-mail: lawp@lubelskie.pl

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Lublinie

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Obywatelska 4, 20-092 Lublin
tel.: (81) 463 53 63
e-mail: punkt.konsultacyjny@wup.lublin.pl

Biuro
Certyfikacji

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 65 82, fax: (81) 441 65 79
e-mail: certyfikacja@lubelskie.pl

Biuro Rzecznika
Funduszy
Europejskich

pon. 7:30–17:30; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3, 20-151 Lublin
tel.: (81) 478 13 31, fax: (81) 478 13 32
e-mail: rzecznikrpo@lubelskie.pl